

26. DRŽAVNO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2019. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: **6. razred**

Zaporka:

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova ____ / 70

Potpis članova povjerenstva

1. _____
2. _____
3. _____

Mjesto i nadnevak: **Trogir, 9. svibnja 2019. godine**

Za rješavanje zadataka predviđeno je 60 minuta.

Ispit se rješava kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Uporaba obične olovke i crvene ili neke druge boje tinte (osim plave) rezultira diskvalifikacijom učenika.

Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu standardnoga hrvatskoga jezika, posebice treba poštivati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u ispitima i praktičnim radovima primjenjuje se Hrvatski pravopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (2013.).

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena je uporaba čitljivo napisanog velikog tiskanog slova.

Za vrijeme pisanja ispita ne smije se koristiti ništa osim navedenoga pribora za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilno provođenje natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita.

Učenicima se dopušta pisanje po marginama i praznim stranicama ispitnog materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Potpuno ispravno riješeni zadatci, prema uputi za rješavanje vrednuju se s jednim, dva ili tri boda. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice, ako nije bilo korekcije odgovora u tim česticama. Netočno riješeni zadatci i naknadno ispravljeni odgovori te odgovori koji su pisani velikim tiskanim slovima ili kombinacijom tiskanih i pisanih slova, kao i odgovori u zagradama ne vrednuju se.

**U PRVIH ŠEST ZADATAKA DVA SU TOČNA ODGOVORA.
ZAKRUŽI SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.**

2 1. Koje su od navedenih međunarodnih organizacija osnovane u četrdesetim godinama 20. stoljeća?
a) Crveni križ b) Europska unija c) G-8 d) NATO e) Ujedinjeni narodi

2 2. Koje su od navedenih morskih struja tople morske struje?
a) Benguelska b) Brazilska c) Humboldtova d) Kanarska e) Kuroshio

2 3. Koji su od navedenih japanskih gradova dio tokijskog gradskog područja (aglomeracije)?
a) Chiba b) Kobe c) Kyoto d) Nagoya e) Yokohama

2 4. Koje od navedenih afričkih rijeka teku prostorom i visoke i niske Afrike?
a) Kongo b) Niger c) Nil d) Oranje e) Senegal

2 5. Koje su od navedenih tvrdnji točne o Republici Južnoj Africi?
a) Najbrojniji crnački narodi u Republici Južnoj Africi su Masai i Saani.
b) Witwatersrand je strogo zaštićeni rezervat savanske flore i faune sjeverozapadno od Cape Towna.
c) Najviši vrh Republike Južne Afrike, Mafadi (3450 m), nalazi se na granici s Lesotom i sastavni je dio gorja Kvatlamba (Drakensberg).
d) Republika Južna Afrika je površinom najveća država Afrike.
e) Nakon pobjede Nelsona Mandele na prvim slobodnim izborima održanima 1994. godine, ukinuta je politika rasne odvojenosti u Republici Južnoj Africi.

2 6. Koje su životinje na priloženim fotografijama tipične za selvas?

**U SVAKOM OD SLJEDEĆA DVA ZADATKA JEDAN JE TOČAN ODGOVOR.
ZAKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNOG ODGOVORA.**

1 7. Koja je od navedenih tvrdnji točna o stanovništvu Afrike?
a) Obala Gvinejskog zaljeva je gusto naseljen dio Afrike.
b) Afrika je na drugom mjestu među kontinentima po prirodnom prirastu, odmah iza Azije.
c) Svahili je službeni jezik u državama Zapadne Afrike, u Beninu, Togu, Maliju i Nigeru.
d) Većina stanovništva Afrike živi u gradovima.

1 8. Koja je od navedenih civilizacija izgradila gradove Cuzco i Machu Picchu ?
a) Azteci b) Inke c) Maye d) Olmeci

U SLJEDEĆEM ZADATKU POVEŽI STUPCE UPISIVANJEM PRIPADAJUĆEG SLOVA I BROJA NA CRTU ISPRED POJMOVA U LIJEVOM STUPCU. DVA POJMA U SREDNJEM I DESNOM STUPCU NE MOGU SE POVEZATI.

3 **9.** Poveži ime grada s imenom države u kojoj se nalazi i tipom klime koju ima taj grad.

_____ Ha Noi	A - Japan	1 - snježno-šumska klima
_____ Harbin	B - Kina	2 - savanska klima
_____ Hiroshima	C - Republika Koreja	3 - sinijska klima
	D - Tajland	4 - prašumska klima
	E - Vijetnam	5 - umjereno topla vlažna klima

U SLJEDEĆIH PET ZADATAKA POVEŽI PAROVE UPISIVANJEM SLOVA NA CRTU ISPRED PONUĐENIH ODGOVORA. TRI CRTE MORAJU OSTATI PRAZNE.

2 **10.** Navedene opise otočnih skupina poveži s njihovim imenima.

A) otočna skupina koja se smjestila između poluotoka Kamčatke i otoka Hokkaida

B) otočna skupina koja se smjestila između otoka Kyushu i otoka Taiwana

_____ Filipini _____ Kurili _____ Mariani _____ Molučki otoci _____ Ryukyu

2 **11.** Navedene opise geografskih smještaja azijskih uzvisina poveži s njihovim imenima.

A) planinski lanac smješten na sjevernoj strani Tarimske zavale

B) planinski lanac smješten na južnoj strani Tarimske zavale

_____ Altaj _____ Hindukush _____ Kun Lun _____ Sajan _____ Tian Shan

2 **12.** Prikazane fotografije poljoprivrednih kultura Monsunske Azije poveži s nazivom poljoprivredne kulture.

A)

B)

_____ duhan _____ juta _____ kikiriki _____ pamuk _____ šećerna trska

2 **13.** Navedene afričke nacionalne parkove poveži s imenima država u kojima se nalaze.

A) NP Etosha

B) NP Ngorongoro

_____ Bocvana _____ Kenija _____ Namibija _____ Republika Južna Afrika _____ Tanzanija

2 **14.** Navedene nacionalne parkove SAD-a poveži s imenima saveznih država u kojima se nalaze.

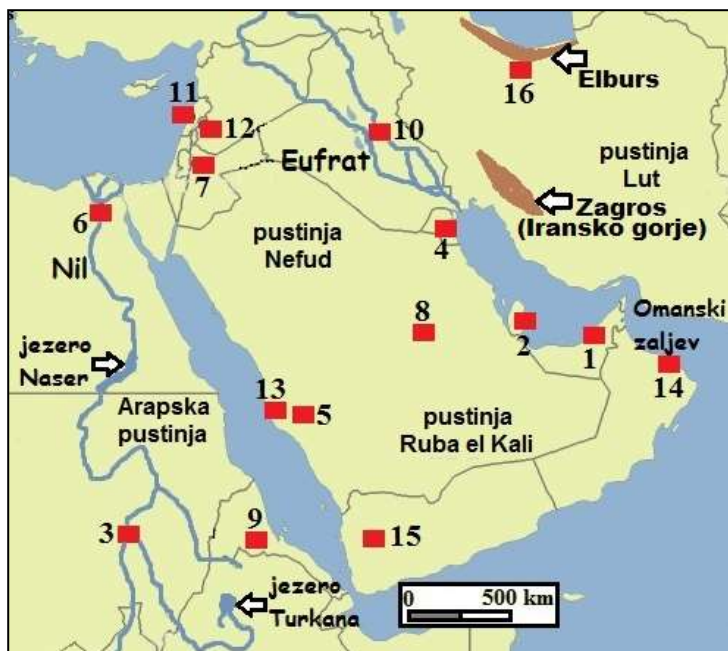
A) NP Yosemite

B) NP Grand Canyon

_____ Arizona _____ California _____ Colorado _____ Nevada _____ Utah

U SVAKOM OD SLJEDEĆA DVA ZADATKA TRI SU NETOČNA POJMA. PRONADI U TEKSTU NETOČNE POJMOVE, UPIŠI IH U PRVI STUPAC TABLICE, A U ISTI RED U DRUGI STUPAC UPIŠI TOČNE POJMOVE.

3 15. Pažljivo prouči kartu dijela Azije i Afrike te riješi zadatak kao što je napisano u naputku.

TUMAČ ZNAKOVA

- gradovi označeni brojevima:
1 Abu Zabi (Abu Dabi)	2 Ad-Dawah (Doha)
3 Al-Hartum (Kartum)	4 Al-Kuwayt (Kuvajt)
5 Al-Madinah (Medina)	6 Al-Qahira (Kairo)
7 Amman (Aman)	8 Ar-Riyad (Rijad)
9 Asmara	10 Bagdad
11 Bayrut (Beirut)	12 Dimašq (Damask)
13 Jiddah (Džida)	14 Masqat (Maskat)
15 San'a (Sana)	16 Tehran (Teheran)

NETOČAN POJAM	TOČAN POJAM

3 16. Pažljivo prouči priložene karte te riješi zadatak kao što je napisano u naputku.

NETOČAN POJAM	TOČAN POJAM

U SLJEDEĆEM ZADATKU POREDAJ ODGOVORE UPISIVANJEM BROJEVA OD 1 DO 4.

1 17. Poredaj imenovane gradove na kartama iz prethodnog zadatka upisivanjem broja 1 na crtu iza najzapadnijeg grada, do najistočnijeg iza kojeg upiši 4.

Beira _____ Karaikal _____ Nome _____ Ushiaia _____

SLJEDEĆIH SEDAM ZADATAKA RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENE TABLICE.

Tab. 1. Demografski i gospodarski pokazatelji za odabrane države Sjeverne i Južne Amerike 2017. godine

DRŽAVE	Bolivija	Ekvador	Gvatemala	Paragvaj	Peru	Urugvaj	
površina (km ²)	1 099 000	283 560	108 890	406 750	1 285 000	176 215	
gustoća naseljenosti (st/km ²)	9,9	66,9	157,8	17,1	25,1	19,8	
stopa rodnosti (‰)	23,3	20,2	25,3	20,9	19,3	14,0	
stopa smrtnosti (‰)	7,3	5,1	5,8	5,7	5,6	9,4	
očekivano trajanje života (godine)	69,1	76,3	73,4	73,1	74,9	77,5	
selidbena promjena (‰)	-1,2	-0,5	-0,7	-2,7	-1,6	-1,8	
gradsko stanovništvo (‰)	69,1	63,7	50,7	61,3	77,7	95,2	
podjela stanovništva po dobi (‰)	mlado	31,6	28,4	35,1	29,4	27,4	21,1
	zrelo	61,7	64,5	60,3	64,2	65,4	64,2
	staro	6,7	7,1	4,7	6,4	7,2	14,7
udio sektora djelatnosti po zaposlenosti (‰)	I.	27	27	29	21	28	8
	II.	23	19	21	19	17	20
	III.	50	54	50	60	55	72

izvor: <https://knoema.com>; <http://datatopics.worldbank.org>

prostor za računanje

- 2** **18.** Ime države s najvećim brojem stanovnika među navedenima u tablici je _____, a ime države s najmanjim brojem stanovnika među navedenima u tablici je _____.
- 1** **19.** Izračunaj stopu prirodne promjene za Ekvador 2017. godine. Ona iznosi _____.
- 2** **20.** Ime države među navedenima u tablici koja je imala najmanji porast u ukupnom broju stanovnika 2017. godine je _____, a ime države među navedenima u tablici koja je imala najveći porast u ukupnom broju stanovnika 2017. godine je _____.
- 2** **21.** Ime države među navedenima u tablici koja ima najviše seoskog stanovništva je _____, a ime države među navedenima u tablici koja ima najkraće očekivano trajanje života je _____.
- 2** **22.** Naziv jezika koji je službeni u svim državama navedenim u tablici je _____ jezik, a ime jedine države čiji je teritorij sastavni dio Sjeverne Amerike je _____.
- 1** **23.** Ime površinom veće države među navedenima u tablici koja nema izlaz na more je _____.
- 2** **24.** Ime države među navedenima u tablici koja ima najmanji udio zaposlenih u sekundarnim djelatnostima je _____, a ime države među navedenima u tablici koja ima točno četiri puta više mladog stanovništva nego starog je _____.

U SLJEDEĆEM ZADATKU PAŽLJIVO PROČITAJ TEKST I DOPUNI REČENICE.

3 **25.** Pažljivo pročitaj tekst o jezeru Assal i dopuni rečenice.

Jezero Assal je najniža kopnena točka Afrike smještena 155 metara niže od razine mora, u državi Džibuti, što stavlja Afriku na drugo mjesto među kontinentima po tom kriteriju. Jezero Assal nalazi se 120 kilometara zapadno od glavnog grada Džibutija u Velikom afričkom tektonskom jarku, na 12° sjeverno od ekvatora i 42° istočno od početnog meridijana. Prema postanku jezero Assal je vulkansko jezero površine 54 km² kojeg karakterizira izrazito velika slanoća (348 ‰), što znači da je jezero Assal deset puta slanije od prosječne slanoće svjetskog mora koja iznosi 35 ‰. Vađenje soli ima veliko gospodarsko značenje za narod Afar koji živi uz jezero.

Naziv toplinskog pojasa u kojem je smješteno jezero Assal je _____
toplinski pojas.

Naziv vrste reljefnog udubljenja u odnosu na razinu mora, poput jezera Assal, je _____.

Izračunaj količinu soli koja se dobije iz 5 litara vode iz jezera Assal. Količina soli iznosi _____.

prostor za računanje

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENE KARTE DIJELA AMERIKE.

2 **26.** Na crte iza slova upiši imena otoka i otočne skupine označenih na priloženoj karti slovima A i B.

A _____

B _____

2 **27.** Na crte iza slova upiši imena rijeka označenih na priloženoj karti slovima C i D.

C _____

D _____

2 **28.** Na crte iza slova upiši imena mora i zaljeva označenih na priloženoj karti slovima E i F.

E _____ F _____

2 **29.** Ime države na čijem teritoriju je 1914. godine izgrađen morski kanal koji je povezo Tihi i Atlantski ocean je _____.

Na priloženoj karti upiši broj **1** na teritorij te države.

Ime države članice međunarodne organizacije OPEC koja je tijekom 2019. godine postala poprište velike gospodarske krize i političkih nemira je _____.

Na priloženoj karti upiši broj **2** na teritorij te države.

U SLJEDEĆA DVA ZADATKA DOPUNI REČENICE.

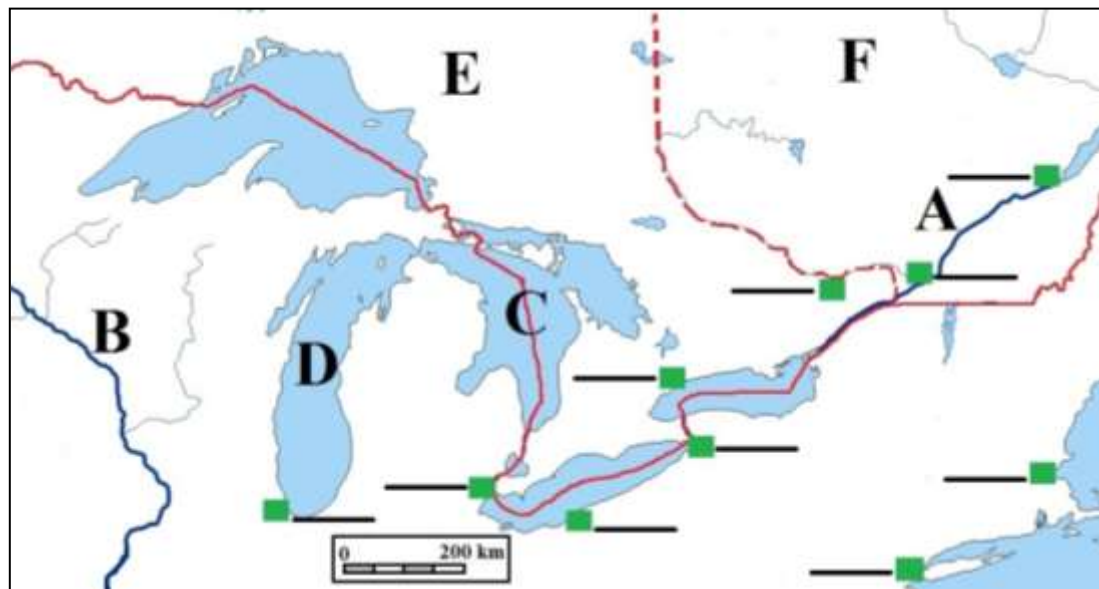
1

30. Naziv za zemljište velike površine na kojem se intenzivno uzgaja neka višegodišnja poljoprivredna kultura za izvoz na svjetsko tržište je _____.

3

31. Naziv tipa klime koji je rasprostranjen na jugu poluotoka Kalifornija je _____ klima. Naziv tipa klime kojeg ima otok Newfoundland je _____ klima, a naziv tipa klime koji je zastupljen na otoku Kubi je _____ klima.

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENE KARTE DIJELA SJEVERNE AMERIKE.

2

32. Na crte iza slova upiši imena rijeka označenih na priloženoj karti slovima A i B.

A _____ B _____

2

33. Na crte iza slova upiši imena jezera označenih na priloženoj karti slovima C i D.

C _____ D _____

2

34. Na crte iza slova upiši imena kanadskih provincija označenih na priloženoj karti slovima E i F.

E _____ F _____

3

35. Zelenim kvadratićima označeni su neki od sjevernoameričkih gradova.

Ime najmnogoljudnijeg i glavnog grada savezne države Massachusetts osnovanog 1630. godine u kojem su se tijekom sedamdesetih godina 18. stoljeća odvijali događaji koji su doveli do Američkog rata za neovisnost je _____.

Na crtu uz zeleni pravokutnik kojim je označen taj grad upiši na karti broj 1.

Ime trećeg najmnogoljudnijeg grada Sjedinjenih Američkih Država i industrijskog središta smještenog u saveznoj državi Illinois je _____.

Na crtu uz zeleni pravokutnik kojim je označen taj grad upiši na karti broj 2.

Ime drugog najmnogoljudnijeg grada u Kanadi i kulturnog središta čije stanovništvo većinom govori francuskim jezikom je _____.

Na crtu uz zeleni pravokutnik kojim je označen taj grad upiši na karti broj 3.